

Sygn. akt IV KK 407/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński

w sprawie **A. R.**

skazanego za czyn z art. 200§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 30 listopada 2022 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach,
z dnia 8 lutego 2022 r., sygn. akt XXIII Ka 995/21,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej,
z dnia 7 października 2021 r., sygn. akt II 24/21,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego A. R. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej wyrokiem z dnia 7 października 2021 roku, sygn. akt II K 24/21 skazał A. R. na karę łączną 3 lat pozbawienia wolności.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego zaskarżając go w całości.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 8 lutego 2022 roku sygn. akt XXIII Ka 995/21 po rozpoznaniu wniesionej apelacji zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach wniósł obrońca skazanego, zaskarżonemu wyrokowi zarzucając:

1. rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

a) naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nienależytym rozważeniu i ustosunkowaniu się do zarzutów określonych w apelacji obrońcy oraz sporządzenia uzasadnienia w sposób nieodpowiadający wymogom określonym w ww. przepisie, co w konsekwencji uniemożliwiło merytoryczną ocenę przeprowadzonej przez Sąd odwoławczy kontroli instancyjnej, akceptującej bezkrytycznie wyrok Sądu I Instancji, w szczególności twierdzeń apelującego dotyczących oceny dowodów wskazujących na to, że małoletnia pokrzywdzona K. M. posiada: tendencje do manipulacji, przedstawiania różnym osobom różnych wersji zdarzeń z jej udziałem, zmiany swoich zeznań, co w konsekwencji winno prowadzić do przekonania, że zeznaniom pokrzywdzonej nie można nadać waloru całkowitej wiarygodności, tak jak to uczynił Sąd Odwoławczy;

b) naruszenie art. 200 § 1 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nienależytym rozważeniu i ustosunkowaniu się do zarzutu określonego w apelacji obrońcy oskarżonego, a mianowicie naruszeniu art. 4 w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez zlekceważenie wniosków wpływających z opinii biegłej O. Z., a w zamian bezkrytyczne przyjęcie wniosków wpływających z opinii biegłej E. P., a w konsekwencji niepotraktowanie tych opinii na równi, poprzez przyjęcie, że większy walor wiarygodności ma opinia sporządzona później przez biegłą E. P., a opinia biegłej O. Z. nie zawiera w zasadzie wniosków,

c) naruszenie art. 200 § 1 k.p.k. i art. 201 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. oraz art. 452 § 2 k.p.k. i art. 167 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez niedopuszczenie z urzędu dowodu z uzupełniającej opinii psychologicznej w sytuacji stwierdzenia luk i sprzeczności, a w konsekwencji rozbieżności pomiędzy opiniami psychologicznymi biegłej O. Z. i biegłej E. P.;

d) naruszenie art 4, art. 5 § 2 i 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. poprzez naruszenie zasady bezstronności organu procesowego, zasady „in dubio pro reo”, jak również zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia

życiowego i w konsekwencji uznanie A. R. za winnego popełnienia obu zarzucanych mu czynów, w sytuacji gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci wyjaśnień oskarżonego, początkowych zeznań bliskich pokrzywdzonej – M. P., R. P., S. P. i D. M., jak również sprzeczności pomiędzy znajdującymi się w aktach sprawy opiniami biegłej O. Z. i biegłej E. P. oraz sprzeczności w zeznaniach pokrzywdzonej K. M. pozwalały na stwierdzenie, że Skazany nie dopuścił się zarzucanych mu czynów;

e) naruszenia dyrektywy wyrażonej w art. 5 k.p.k. poprzez utrzymanie przez Sąd Odwoławczy wyroku skazującego Sądu I instancji pomimo, iż postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie nie doprowadziło do udowodnienia winy Skazanego.

2. w zakresie czynu z art. 202 § 4a k.k. - rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. obrazę przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 202 § 4a k.k., poprzez jego błędną wykładnię w zakresie znamienia „treści pornograficznych” i przyjęcie, że wykonanie zdjęcia pulpitu w komputerze przez Skazanego zawierającego rozmowę pokrzywdzonej z nieznaną osobą w komunikatorze [...] ze zdjęciem w tej rozmowie przedstawiającym organy płciowe pokrzywdzonej stanowi treść o charakterze pornograficznym, a jak się wydaje, znamię to nie zostało poddane szczegółowej analizie w toku oceny realizacji znamion czynu zabronionego; bowiem nie sposób przyjąć, że wykonane przez Skazanego zdjęcie pulpitu pozostaje „treścią pornograficzną”, a co za tym idzie niewypełnienie przez Skazanego wszystkich znamion przewidzianych w art. art. 202 § 4a k.k., co w konsekwencji prowadzi do wniosku, iż Skazany swoim zachowaniem nie wypełnił dyspozycji ww. przepisu.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu I instancji oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

W odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 kpk.

Na wstępie rozważań podkreślić należy, że Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie prezentuje konsekwentne stanowisko odnośnie tego, że kontrola kasacyjna nie może obejmować: ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, zasadności oceny dowodów i wysnutych z tej oceny wniosków, oceny wiarygodności zeznań świadków dokonanej w ramach zasady swobodnej oceny dowodów (art. 7 kpk), jak również samego kwestionowania treści opinii biegłego i polemiki z jego wywodami (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2019 roku, III KK 112/19). W orzecznictwie Sądu Najwyższego od wielu już lat dominuje także stanowisko, odnośnie tego, że orzekając w trybie kasacji nie jest władny dokonywać ponownej oceny dowodów i na podstawie własnej oceny kontrolować poprawności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Zadaniem Sądu Najwyższego jest jedynie sprawdzenie czy dokonując ustaleń faktycznych orzekające w obu instancjach sądy nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł postępowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść wyroku. Innymi słowy kontroli podlegają nie same ustalenia faktyczne, ale sposób ich dokonania (por. St. Zabłocki, Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego - Izba Karna, Palestra 1997, nr 1 – 2, str. 209).

Tymczasem z treści analizowanej kasacji wynika wyraźnie, że obrońca skazanego A. R. stawiając zarzuty obraży art. 433§2 k.p.k. i art. 457§3 k.p.k., art. 4 kpk, art. 5§2 k.p.k. i art. 7 kpk oczekuje, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym dokona ponownej kontroli odwoławczej orzeczenia sądu meriti i zaaprobuje alternatywną ocenę materiału dowodowego przedstawioną w nadzwyczajnym środku zaskarżenia w zakresie zebranych w sprawie dowodów. Tego rodzaju stanowisko skarżącego jest bezpodstawne i niedopuszczalne, gdyż wielokrotnie podkreślono w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że specyfika i wyjątkowość postępowania kasacyjnego nie pozwala na prowadzenie dublującej niejako „trzecioinstancyjnej” kontroli orzeczenia sądu pierwszej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2017 roku, III KK 27/17, Lex nr 2335984). Należy bowiem wskazać, że Sąd Okręgowy w Katowicach działając jako sąd odwoławczy dokonał w sposób prawidłowy instancyjnej kontroli zaskarżonego wyroku. Sąd ten w sposób właściwy, rzetelnie i na wystarczającym poziomie szczegółowości odniósł się do zarzutów zawartych w apelacji obrońcy skazanego

A. R., a zatem w pełni i w sposób prawidłowy zrealizował obowiązki wynikające z przepisów art. 433 § 2 kpk i art. 457 § 3 kpk, co wynika z pisemnych motywów wyroku. Analiza przedmiotowej kasacji oraz jej uzasadnienie uprawnia Sąd Najwyższy do wniosku, że podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa procesowego w postaci art. 433 §2 kpk jak i z art. 457 § 3 kpk zostały sformułowane instrumentalnie celem ponowienia zwykłej kontroli odwoławczej dokonanej przez Sąd Okręgowy w Katowicach w zakresie oceny poszczególnych dowodów wymienionych w zarzutach określonych w pkt 1a, 1b i 1d omawianego środka zaskarżenia. Podkreślić również należy, że sam fakt rozpoznania przez Sąd drugiej instancji postawionych w zwykłym środku odwoławczym zarzutów w sposób, który nie satysfakcjonuje autora apelacji, nie oznacza, że doszło do obrazy wymienionych przepisów prawa procesowego tj. art. 433§2 k.p.k. lub też art. 457§3 k.p.k.

Odnosząc się do zarzutu obrazy art. 200§1 k.p.k. w zw. z art. 193 §1 k.p.k. w zw. z art. 433§2 k.p.k. i art. 457§3 k.p.k., uznać należy, iż w tym zakresie Sąd odwoławczy swoje stanowisko w sposób właściwy uzasadnił, akceptując zasadnie stanowisko Sądu meriti odnośnie nieuwzględnienia tej opinii jako podstawy dokonanych ustaleń faktycznych „z uwagi na istnienie innych wiarygodnych, przekonujących, weryfikowalnych dowodów. W szczególności dowodów obiektywnych w postaci opinii z zakresu genetyki potwierdzającej istnienie DNA zgodnego z należącym do oskarżonego, które ujawniono na majtkach pokrzywdzonej, w jej pochwie”, oraz pozostałych dowodów wymienionych przez Sąd odwoławczy w pkt 3 swojego uzasadnienia. Trafnie również przyjęto, że opinia biegłej O. Z. nie zawierała jednoznacznego stanowiska jak również płynące z niej wnioski były sprzeczne. Zasadnie zatem została ona odrzucona, z uwagi na istnienie innych wiarygodnych, przekonujących, weryfikowalnych dowodów, na co wskazał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zasadnie uznano również, że brak było podstaw do dopuszczenia dowodu z uzupełniającej opinii sądowo-psychologicznej, w sytuacji gdy Sąd I instancji uznał, trafnie za przekonujące i miarodajne w tym zakresie opinie sądowo-psychologiczne sporządzone przez biegłą E. P., dysponującą wiedzą specjalną, która w oparciu o tę wiedzę uznała, że w zeznaniach zarówno D. M. jak i K. M. brak jest przejawów

konfabulacji. Ponadto zasadnie również stwierdzono i zauważono, że obie biegłe tj. E. P. oraz O. Z. nie stwierdziły skłonności fantazjowania czy konfabulacji u pokrzywdzonej, która w swoich zeznaniach złożonych przed Sądem odtwarzała własne spostrzeżenia. Skoro zatem oba orzekające w niniejszej sprawie Sądy w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w powiązaniu z treścią pozyskanych opinii zgodnie uznały, że to właśnie opinia biegłej E. P. ma dla przedmiotowej sprawy miarodajne i zasadnicze znaczenie, nie zawiera wewnętrznych sprzeczności o których mowa w art. 201 k.p.k., to tym samym bezcelowym było dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej w tym zakresie, o co wnosił skarżący. Wskazać także należy, że do naruszenia przepisu art. 193 k.p.k. mogłoby dojść np. w sytuacji, gdy osoba powołana w charakterze biegłego nie posiada stosownej wiedzy i nie spełnia kryteriów do powołania jej w charakterze biegłego, albo też gdy sądy orzekające bez zasięgnięcia stosownej opinii formułują wnioski, dla których wyrażenia niezbędna jest wiedza specjalna. W niniejszej sprawie tego rodzaju sytuacja nie miała miejsca.

Za oczywiście nieuzasadniony uznać należy stawiany przez skarżącego zarzut obrazy art. 4, 5§2, 7 k.p.k., bowiem w przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy w Katowicach orzekając jako sąd odwoławczy i utrzymując w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego nie dokonywał żadnych nowych i samodzielnych ustaleń faktycznych, a jedynie w granicach zarzutów apelacji, oceniał, w ramach kontroli odwoławczej, prawidłowość oceny dowodów dokonanej przez sąd pierwszej instancji. Wskazać zaś należy, że zarzut naruszenia art. 4, 7 kpk może być podnoszony w postępowaniu kasacyjnym tylko wówczas, gdy sąd odwoławczy czynił samodzielne ustalenia faktyczne co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Z kolei art. 5 § 2 kpk dotyczy wątpliwości, które ma i nie jest w stanie rozstrzygnąć sąd rozpoznający sprawę, nie zaś wątpliwości którejś ze stron co do prawidłowości rozstrzygnięcia wydanego przez sąd (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2020 roku, III KK 186/20). W ocenie Sądu Najwyższego należy również przyjąć, że naruszenie zawartej w art. 5 § 2 kpk zasady in dubio pro reo może nastąpić wówczas, gdy orzekający sąd nie dysponował chociażby jednym dowodem pozwalającym na dokonanie stanowczych ustaleń faktycznych, co w niniejszej sprawie również nie miało miejsca.

Odnosząc się zaś do zarzutu z pkt 2 dotyczącego obrazy prawa materialnego wskazać należy, że zarzut ten również jest całkowicie bezzasadny. Skarżący winien mieć na uwadze, że w kasacji można podnieść wyłącznie zarzut rażącego naruszenia prawa odnosząc go do orzeczenia sądu odwoławczego. Zarzut ten winien dotyczyć tych norm prawnych, które były (lub powinny być) przez ten sąd stosowane. Natomiast w sytuacji, kiedy sąd odwoławczy nie zmieniał wyroku, a utrzymał go w mocy, to jest oczywiste, że w takiej sytuacji bezpośrednio nie stosował przepisów prawa materialnego, bowiem nie korzystał z wynikającej z tego prawa kompetencji do stwierdzenia winy i wymierzenia kary. Utrzymując wyrok w mocy lub uchylając go i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sąd drugiej instancji działa na podstawie przepisów prawa procesowego, oceniając według określonego w tych przepisach standardu kontroli odwoławczej, zawarte w środku zaskarżenia zarzuty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2022 r. IV KK 75/22, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2021 r., V KK 164/21).

Z wyżej wskazanych powodów kasacja została oddalona jako oczywiście bezzasadna na podstawie art. 535 § 3 kpk. O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono zaś na podstawie art. 636§1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.